

"SAVAŐA HAZIRLANAN BÜTÜN DİKTATÖRLER
HAZIRLIKLARINI TAMAMLAYANA KADAR
SÜREKLİ BARIŐTAN SÖZ EDER."

STEFAN

ZWEIG

İNSANLIĞIN
YILDIZININ
PARLADIĞI
ANLAR

ON DÖRT TARİHSEL MİNYATÜR

30. BASKI
ÇEVİRİ: KASIM EĞİT

♥ can
modern

STEFAN ZWEIG
İNSANLIĞIN YILDIZININ
PARLADIĞI ANLAR
ON DÖRT TARİHSEL MİNYATÜR

Can Modern

İnsanlığın Yıldızının Parladığı Anlar, Stefan Zweig

Almanca aslından çeviren: Kasım Eğit

Sternstunden der Menschheit

© 1995, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 1995

30. basım: Şubat 2024, İstanbul

Bu kitabın 30. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Şirin Etik

Editör: Şebnem Sunar

Düzeltili: Nükhet Polat, Aylin Samancı Elmasdağ

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Melisa Matbaacılık Yayıncılık San ve Dış Tic. Ltd.

Maltepe Mah. Davutpaşa Çifttehavuzlar Sk. No:16 Acar San. Sit.

Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 45099

ISBN 978-975-07-2444-2

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25, Sarıyer / İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

STEFAN ZWEIG
İNSANLIĞIN YILDIZININ
PARLADIĞI ANLAR
ON DÖRT TARİHSEL MİNYATÜR

DENEME

Almanca aslından çeviren

Kasım Eğitim

Stefan Zweig'in Can Yayınları'ndaki diğerk kitapları:

Dünün Dünyası, 1985
Amok Koşucusu, 1990
Yarının Tarihi, 1991
Lyon'da Düğün, 1992
Joseph Fouché, 1996
Günlükler, 1997
Satranç, 1997
Değişim Rüzgârı, 1998
Amerigo, 2005
Marie Antoinette, 2006
Sabırsız Yürek, 2006
Rotterdamlı Erasmus, 2008
Balzac, 2009
Macellan, 2010
Hayatın Mucizeleri, 2011
Montaigne, 2012
Vicdan Zorbalığa Karşı ya da

Castellio Calvin'e, 2014
Üç Usta: Balzac, Dickens, Dostoyevski, 2015
Mary Stuart, 2016
Şeytanla Savaş: Hölderlin, Kleist, Nietzsche, 2017
Kendi Hayatını Yazan Üç Yazar: Casanova, Stendhal, Tolstoy, 2017
Bilinmeyen Bir Kadının Mektubu - Bir Kadının Hayatından 24 Saat, 2017
O Muydu?, 2018
Bir Kalbin Çöküşü, 2018
Émile Verhaeren, 2019
Karmaşık Duygular, 2020
Brezilya, 2020
Rahel Tanrı'yla Hesaplaşıyor, 2020
Gömülü Şamdan, 2020
Korku, 2024

STEFAN ZWEIG, 1881'de Viyana'da doğdu. Avusturya, Fransa ve Almanya'da öğrenim gördü. Savaş karşıtı kişiliğiyle dikkat çekti. 1919-1934 yılları arasında Salzburg'da yaşadı, Nazilerin baskısı yüzünden Salzburg'u terk etmek zorunda kaldı. 1938'de İngiltere'ye, 1939'da New York'a gitti, birkaç ay sonra da Brezilya'ya yerleşti. Önceleri Verlaine, Baudelaire ve Verhaeren çevirileriyle tanındı, ilk şiirlerini ise 1901'de yayımladı. Çok sayıda deneme, öykü, uzun öykünün yanı sıra büyük bir ustalıkla kaleme aldığı yaşamöyküleriyle de ünlüdür. Psikolojiye ve Freud'un öğretisine duyduğu yoğun ilgi, Zweig'in derin karakter incelemelerinde ifade bulur. Özellikle tarihsel karakterler üzerine yazdığı yorumlar ve yaşamöyküleri, psikolojik çözümlenmeler bakımından son derece zengindir. Zweig, Avrupa'nın içine düştüğü siyasi duruma dayanarak 1942'de Brezilya'da karısıyla birlikte intihar etti.

KASIM EĞİT, 1948'de Adana'da doğdu. Doktorasını 1978'de Almanya'da Ruhr Üniversitesi'nde yaptı. Edebiyatbilim ve çeviribilim uzmanı. Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi eski dekanı ve Alman Dili ve Edebiyatı Bölümü eski başkanı ve öğretim üyesi. Friedrich Dürrenmatt'ın *Duruşma Gecesi*, Stefan Zweig'in *İnsanlığın Yıldızının Parladığı Anlar*, *Değişim Rüzgârı*, *Mary Stuart*, *Dünün Dünyası*, Heinrich Böll'ün *Frankfurt Dersleri* ve *Melek Sustu*, Theodor Fontane'nin *Effi Briest*, Thomas Mann'ın *Buddenbrooklar*, *Değişen Kafalar* ve *Dolandırıcı Felix Krull'un İtirafı* adlı yapıtlarını dilimize kazandırdı.

İÇİNDEKİLER

Önsöz	11
Ölümsüzlüğe Sığınış	13
Bizans'ın Fethi	41
Georg Friedrich Händel'in Dirilişi	71
Bir Gecelik Dâhi	97
Waterloo: Dünyanın Yazgısını Belirleyen An	115
Marienbad Ağıdı	133
Eldorado'nun Keşfi	145
Bir Yiğitlik Ânı	157
Okyanusu Aşan İlk Söz	165
Tanrı'ya Sığınış	189
Güney Kutbu İçin Savaşım	235
Mühürlü Tren	257
Cicero	271
Wilson'ın Başarısızlığı	299

ÖNSÖZ

Gününün yirmi dört saati boyunca yaratıcı olan hiçbir sanatçı yoktur; onun yarattığı en büyük ve en kalıcı yapıtlar, yalnızca ve yalnızca ilham perisinin geldiği o pek ender rastlanan anlarda oluşmuştur. Aynı şekilde, gelmiş ve geçmiş bütün çağların en büyük şairi ve yaratıcısı olarak kendisine hayranlık beslediğimiz tarih de sürekli yaratıcı olmamıştır. Goethe'nin "Tanrı'nın gizemli atölyesi" diye adlandırdığı tarih içinde de günlük ve önemsiz olaylar pek çoktur. Tarihte de, sanatın her türünde ve günlük yaşamda olduğu gibi çok görkemli ve unutulmaz anlara ender rastlanır. Tarih, çoğu kez bir kronik hazırlayıcısı gibi titiz bir çalışmayla gerçek olayları halkalar gibi art arda ekleyip binlerce yılı saran dev bir zincir oluşturur; her türlü heyecan ve gerilim için bir hazırlık dönemi, her gerçek olay için de bir oluşturma süreci gereklidir. Bir ulusun içinden bir dâhinin çıkabilmesi için milyonlarca insanın dünyaya gelmesi gerekli olmuş, gerçek bir tarihsel olayın, yani yıldızın parladığı anların oluşması için de milyonlarca saat beklemek zorunda kalınmıştır.

Ancak sanat dünyasında bir dâhi ortaya çıkınca, çağlar boyu kendisinden söz ettirir; böyle bir an, bir dünya ânı ortaya çıkarsa, bu, gelecekteki on yılların ve yüzyılların da belirleyicisi olur. Nasıl ki atmosferdeki bütün elektrik akımı bir paratonerin ucunda bulunuyorsa, en küçük bir zaman dilimine bile inanılmaz sayıda çok tarihsel olay sığdırılmıştır. Başka zamanlarda kendi halinde, peş peşe ve yan yana gelişen olaylar, her şeyi belirleyen ve her şeye karar veren o bir tek anlık zaman dilimi içine sıkışır: Tek bir evet, tek bir hayır, bir anlık er-

ken davranma ya da bir anlık geç harekete geçme, bu ânı, yüzlerce kuşak da geçse, asla geri getiremez ve bu yitirilen an, bireyin ve ulusların yaşamını ve hatta bütün bir insanlığın yazgısını belirler.

Çağları aşan bir kararın bir tek takvime, bir tek saate ve çoğu kez de yalnızca bir tek dakikaya sıkıştırıldığı böylesine trajik ve yazgıyı belirleyici anlara, bireylerin yaşamında ve tarihin akışı içinde çok ender rastlanır. Ben böyle anları, insanlığın yıldızının parladığı anlar diye adlandırdım; çünkü onlar, tıpkı yıldızlar gibi hiç değişmeden geçmişin karanlığına ışık tutmaktadır. İşte bu kitabımla, değişik zamanlara ve değişik bölgelere ait kimi önemli anları, yıldızın parladığı anları anımsatmaya çalıştım. Yapıtta yer alan tarihsel olayları anlatırken gerçekleri hiçbir biçimde değiştirmedim, kendi katkılarımla renklendirip zenginleştirmedim. Çünkü tarih, kusursuzluğa ulaştığı böylesine eşsiz anlarda, kendisine yardım için uzanan ellere gereksinim duymaz. Tarih, bir şair, bir dram yazarı olarak işlevini gerçek anlamda yerine getiriyorsa, hiçbir şair onu aşmayı denememeli.

ÖLÜMSÜZLÜĞE SİĞİNİŞ

BÜYÜK OKYANUS'UN KEŞFİ

25 Eylül 1513

Bir gemi donatılıyor

Kolomb, Amerika'yı keşiften döndükten sonra Sevilla ve Barcelona'nın kalabalık caddelerinden bir tören havasında geçerken, beraberinde getirdiği tuhaf ve paha biçilmez pek çok şeyi, o âna kadar hiç tanınmayan bir ırkın kırmızı derili insanlarını, hiç görülmemiş hayvanları, çığlıklar atan rengârenk papağanları, hantal ve ağır ağır yürüyen tapirleri ve bir süre sonra Avrupa'yı kendilerine vatan edinecek olan ilginç bitkileri ve meyveleri, hintbuğdayı, tütün ve hindistancevizini halka gösterir. Bütün bunlar sevinç çığlıkları atan kalabalık tarafından büyük bir hayranlıkla karşılanır; fakat kral ve kraliçe ile danışmanlarını en fazla etkileyen ve heyecanlandıran şey, içi altın dolu birkaç küçük sandık ve sepet olur. Kolomb'un Yeni Hindistan'dan yanında getirdiği altın miktarı pek fazla değildir; yerlilerle değıstokuş yaptığı ya da zorla ele geçirdiği birkaç külçe altın ve ziynet eşyası, bir-iki avuç dolusu kadar da altın tozu, altından daha çok altın tozu, olsa olsa birkaç yüz sikke altını basmaya yetecek bir ganimettir. Ancak tam anlamıyla bir hülya adamı olan, inanmak istediği şeye mutlaka inanan ve Hindistan'a deniz yoluyla gitme iddiasında da yine haklı çıkan Kolomb, gös-

terdiklerinin yalnızca küçük birer örnek olduğunu böbürlenerek ve de çok ustaca uydurur. Güvenilir kaynaklardan öğrendiğine göre, bu yeni adalarda sonsuz altın madenleri bulunmakta, bu paha biçilmez maden oradaki bazı tarlalarda, ince bir toprak tabakasının altında düz plakalar halinde yatmaktadır. Basit bir kazmayla kazılıp kolayca çıkarılabilirdi; hatta buradan güneye gidildiğinde insanın karşısına öyle ülkeler çıkıyormuş ki, kralları içki kadehlerini altın fıçılardan doldururlarmış ve buralarda altının değeri İspanya'da kurşuna verilenden çok daha düşükmüş. Her zaman para sıkıntısı çeken kral, kendi memleketinde bulunan bu yeni altın madeninin öyküsünü hayranlıkla ve kendinden geçercesine dinler. Çünkü Kolomb'un tam bir deli olduğu, anlattığı şeylerin doğruluğundan kuşkulandırılması gerektiği henüz bilinmemektedir. İkinci yolculuk için hemen büyük bir filo hazırlanır ve mürettebatı oluşturmak için bu kez davulcular ve tellallar da gerekli değildir. Bu yeni keşfedilen altın ülkesinde altının avuçla toplandığı haberi İspanyolları çıldırtır ve Eldorado'ya, altın ülkesine gitmek için yüzlerce ve binlerce insan akın eder.

Fakat gözlerini hırs bürümüş bu insanların bütün kentlerden, bütün köy ve kasabalardan akıp gelmeleri ne kadar da hüznün vericidir. Yalnızca asalet armalarını altınla daha iyi yaldızlamak isteyen gerçek soylular, gözüpek serüven düşkünleri ya da yiğit askerler değil, İspanya'nın tüm pisliği ve çamuru da Palos'a ve Cádiz'e akın eder, altın ülkesinde daha kârlı bir iş edinme hevesine düşmüş bütün damgalı hırsızlar, yol kesen eşkıyalar, çapulcular, borçlular, yaşamlarını çekilmez kılan karılarından kaçıp kurtulmak isteyen kocalar, umutsuzlar ve işlerinde başarısızlığa uğrayanlar, kısacası İspanyol adliyesinin aradığı ne kadar çapulcu ya da hırsız varsa, tümü Eldorado'ya gidecek olan filoya başvurur. Bir çırpıda zengin olmak

için her zorbalığı yapmaya ve her cinayeti işlemeye karar vermiş çapulcu ve sokak serserilerinden oluşan çılgin bir tutku seli. Bunlar, o ülkelerde toprağın basit bir kazmayla kazılıp külçe külçe altın çıkarılabildiğini söyleyen Kolomb'a öyle inanmışlardır ki, içlerinde hali vakti yerinde olanlar, bu değerli madeni büyük parçalar halinde hemen alıp götürebilmek için yanlarına uşaklar ve katırlar alırlar. Bu yeni yolculuğa alınmayı başaramayanlar da başka bir yol seçmek zorunda kalır. Altın ülkesine daha çabuk varmak ve bütün altınları ele geçirmek için kralın iznini bile almayı gerekli görmeyen bu serüven düşkünü insanlar kendi hesaplarına gemiler donatırlar ve İspanya, başına bela olan bütün çapulculardan ve en tehlikeli eşkıyalardan bir anda kurtulmuş olur.

Española (sonraları San Domingo ya da Haiti denecektir) valisi, bu davetsiz konukların, yönetimindeki adayı doldurmalarını dehşetle seyreder. Her yıl sayıları daha da çoğalarak gelen gemiler yükleriyle, her defasında gözlerini ihtiras bürümüş bir sürü insanı limana indirmektedir. Ama gelenler müthiş bir hayal kırıklığına uğramaktadırlar; çünkü öyle söylendiği gibi buranın sokaklarında gelip toplanılmayı bekleyen ne külçe külçe altın vardır ne de üzerlerine vahşice saldırdıkları bahtsız yerlilerden bir altın zerresi bile almak olasıdır. Valiyi ve bahtsız yerlileri dehşete düşüren bu azgın insan sürüsü, adayı bir uçtan öbür ucuna kadar dolaşıp eşkıyalıklarını sürdürür. Valinin toprak verip hayvan dağıtarak, hatta bolca insan gücü sağlayıp her birine sayıları altmış-yetmişe ulaşan yerlileri köle olarak vererek adaya yerleşmeleri için gösterdiği çaba da boşunadır. Gelenlerden ne yüksek asalet sahibi kişiler ne de bir zamanların çapulcuları buraya yerleşmeye ve toprakla uğraşmaya isteklidir. Çiftlik sahibi olup buğday ekmek ya da hayvan gütmek için buraya gelmemişlerdir; ekip biçme işleriyle uğraşma yerine yer-

li halka eziyet etmeyi –ki birkaç yıl içinde bütün ada halkını vahşice yok edeceklerdir– ya da günlerini batakhanelerde geçirmeyi yeğlemektedirler. Birçoğu kısa zamanda öyle bir borç batağına düşer ki, valinin verdiği mal ve mülkten başka pelerinlerini, şapkalarını ve hatta üzerlerindeki son gömleklerine varıncaya kadar her şeylerini sattıkları halde, yine de tacirlerin ve tefecilerin elinden kendilerini kurtaramazlar.

İşte bu yüzden, adada saygın kişiliğiyle tanınan hukukçu Martin Fernandes de Enciso'nun 1510 yılında, Terra Ferma'daki sömürgelerinin yardımına koşmak amacıyla yeni bir birlik oluşturup bir gemi donattığı haberi, Española'da başarısızlığa uğramış bu insanlar için büyük bir sevinç kaynağı olur. Çünkü iki ünlü serüven düşkünü adam, Alanzo de Ojeda ve Drego de Nicuesa, 1509 tarihinde Kral Ferdinand'dan Panama Boğazı ile Venezuela kıyılarının hemen yakınlarında –acele bir kararla Castilia del Oro, Altın Kastilya adını verdikleri– bir sömürge kurma ayrıcalığı almışlardır; bu altını çağrıştıran isim karşısında kendinden geçen, söylenen her şeye hemen inanan bu deneyimsiz hukuk adamı, bütün servetini bu işe yatırmıştır. Fakat San Sebastian'da, Urba Körfezi'nde kurulan bu yeni sömürgeci tek bir altın bile gelmediği gibi, tam aksine acı imdat çığlıkları yükselir. Adamlarının yarısı yerlilerle sürdürülen savaşlarda, diğer yarısı da açlık ve sefalet yüzünden yok olur. Bu işe yatırdığı parasını kurtarmak isteyen Enciso, servetinin geri kalanını da ortaya koymaktan çekinmez ve yardıma koşmak üzere yeni bir birlik oluşturur. Enciso'nun asker aradığı haberi duyulur duyulmaz bütün bu umutsuz insanlar, Española'nın bütün sefilleri, bu olanaktan yararlanarak onunla birlikte buradan uzaklaşmak isterler. Yalnızca buradan uzaklaşmak, borçlulardan ve soluğunu sürekli enselerinde hissettikleri validen kaçıp kurtulmak! Fakat alacaklılar da

tetikte beklemektedir; alacaklı oldukları bu insanların gizlice sıvışacaklarını ve bir daha yüzlerini göremeyeceklerini fark ederler ve valiye başvurarak kendisinden özel izin almayan hiçbir kimsenin adadan dışarıya bırakılmamasını sağlamak isterler. Vali onları haklı bulur ve isteklerini yerine getirir. Ada üzerinde sıkı bir denetim başlar. Enciso'nun yardım gemisi limanın dışında bekletilmektedir, hükümet gemileri devriye gezmekte ve izinsiz bir tek kişinin bile gemiye binmesi engellenmektedir. Ölümden, namuslarıyla çalışmak ya da gırtlığına kadar borca girmekten daha az korkan bu umutsuz insanlar, Enciso'nun gemisinin kendilerini geride bırakarak yelkenlerini şişirip yeni bir serüvene doğru denize açılışını derin bir hüzün ve öfkeyle seyrederek.

Sandıktaki adam

Espanola'dan yola çıkan Enciso'nun gemisi bütün yelkenlerini şişirmiş, Amerika kıtasına doğru ilerlemekte ve adanın son çizgileri mavi ufukta gitgide kaybolmaktadır. Gemi sakın sakın yol almaktadır, öyle dikkat çekici bir şey de yoktur şimdilik. Yalnızca görkemli bir buldog köpeği –bu, ünlü Bacericco'nun yavrusudur ve Leoncico adıyla ün yapmıştır– tedirgin tedirgin geminin güvertesinde dolaşıp yerleri koklamaktadır; bu heybetli hayvanın kime ait olduğunu ve gemiye nasıl girdiğini kimse bilmemektedir. Ancak köpeğin son gün gemiye getirilen büyük bir erzak sandığının önünden bir türlü ayrılmayışı dikkat çeker. Sandık hiç beklenmedik bir biçimde kendiliğinden açılır ve içinden, tıpkı Kastilya kentinin azizi Santiago gibi kılıç, miğfer ve kalkanla tepeden tırnağa silahlanmış otuz beş yaşlarında bir adam çıkar. Cesaretin ve becerikliliğin ilk denemesini akıllara durgunluk verircesine yapan bu adamın adı, Vasco Nuñez de Balboa'dır. Jerez de

los Caballeres'de soylu bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelen bu adam, sıradan bir asker olarak Rodrigo de Bastidas'la birlikte Yenidünya'ya yelken açmış ve pek çok serüven yaşadktan sonra Española'da karaya çıkmıştır. Ada valisi, Nuñez de Balboa'yı iyi bir sömürgeci yapmaya boş yere uğraşmış, Nuñez de Balboa valinin verdiği çiftliği birkaç ay sonra yüzüstü bırakmıştır; alacaklılardan yakasını nasıl kurtaracağını bilemeyecek kadar beş parasızdır. Ama, kıyıda bekleyen öteki borçlular, yumruklarını sıkıp öfkeyle Enciso'nun gemisine binmelerine engel olan hükümetin devriye teknelerine çaresizce bakarlar, Nuñez de Balboa bir erzak sandığına gizlenip kimsenin böyle bir kurnazlığı aklına getirmedığı hareket ânından yararlanarak kendisini gemiye taşıtırmakla, Diego Kolomb'un kordonunu cesurca yarmış olur. Bu kaçak yolcunun varlığı ancak gemi geri dönülmeyecek kadar kıydan uzaklaştıktan sonra anlaşılır. İşte şimdi buradadır.

Enciso bir hukuk adamıdır ve çoğu hukukçu gibi o da romantik şeylere pek ilgi duymaz. Yeni sömürgecinin *alcalde*'si, yani polis müdürü olarak, böyle hilekâr kimselerin ve karanlık işlerle uğraşanların varlığına katlanmak istememektedir. Nuñez de Balboa'ya dönerek kendisini yanında götürmeyi kesinlikle düşünmediğini ve üzerinde insan bulunsun bulunmasın rastlayacakları ilk adaya bırakacağını sert bir üslupla bildirir.

Ancak iş bu noktaya varmaz. Çünkü gemi, Castilia del Oro'ya doğru yol alırken –henüz keşfedilmemiş bu boğazlardan sayıları bir düzineyi bulan gemilerin geçiyor olması, o zamana göre bir mucizedir– kısa zaman sonra ünü bütün dünyaya yayılacak olan Francisco Pizarro adında bir adamın yönetimindeki içi hıncahınç insan dolu bir sandalla karşılaşır. Sandaldakiler, Enciso'nun sömürgeci San Sebastian'dan gelmektedirler ve gemidekiler onları görevlerini sorumsuzca bırakmış asiler sanır. Ancak san-

daldakiler, Enciso'yu dehşete düşüren şu haberi verirler: Artık San Sebastian diye bir yer mevcut değildir ve bir zamanların sömürgesinden geriye kalan yalnızca onlardır. Komutan Ojeda bir gemiyle kaçmış, iki küçük sandaldan başka ellerinde hiçbir gemi kalmayan kendileri ise, bu iki küçük sandala binebilmek için arkadaşları öle öle yetmiş kişi kalıncaya kadar beklemek zorunda kalmışlardır. Bu iki sandaldan bir tanesi de yok olmuştur. Pizarro'nun sandalındaki bu otuz dört kişi, Castilia del Oro sömürgesinde hayatta kalmayı başarabilen son insanlardır. Bu durumda nereye gideceklerdir? Pizarro'nun anlattıklarını duyduktan sonra, Enciso'nun adamları, bu yazgisına terk edilmiş sömürgecinin korkunç sıtmalık iklimine ve yerlilerin zehirli oklarına kendilerini teslim etmek istemezler. Tek çıkış yolu, Española'ya geri dönmektir. İşte bu tehlikeli olabilecek karar aşamasında Vasco Nuñez de Balboa birden ortaya atılarak Rodrigo de Bastidas'la birlikte yaptığı ilk geziden dolayı Orta Amerika'nın bütün kıyılarını çok iyi bildiğini ve anımsadığına göre o zaman, sularında zengin altın cevheri bulunan bir nehrin kıyısında, üzerinde sevimli ve güler yüzlü yerlilerin yaşadığı Darién adında bir yer bulduklarını söyler. Yeni sömürge işte orada kurulmalıdır; bu felaket yerde değil!

Tayfa hemen Nuñez de Balboa'dan yana çıkar. Onun önerisine uyarak Panama kıstağındaki Darién'e dümen kırılır, orada yerliler alışlageldiği üzere kılıçtan geçirilir ve ele geçirilen ganimetler arasında altın da bulunduğundan, *desperado*'lar¹ yeni sömürgecinin burada kurulmasını kararlaştırıp ilahî bir şükran duygusuyla bu yeni şehre Santa Maria de la Antigua del Darién adını verirler.

1. (İsp.) Gözü dönmüş haydut; asi. (Y.N.)

İNSANLIĞIN YILDIZININ PARLADIĞI ANLAR,
İNSANLIK TARİHİNE YÖN VERMİŞ BELİRLEYİCİ
ANLAR ÜSTÜNE KISA DENEMELERDEN
OLUŞUYOR. STEFAN ZWEIG, FATİH SULTAN
MEHMED'DEN HÄNDEL'E,
DOSTOYEVSKİ'DEN, TOLSTOY'DAN LENİN'E;
KOŞULLARIN DAYATTIĞI SINIRLARI AŞMIŞ,
İNSANLIĞIN YAZGISINI ETKİLEMİŞ KİŞİLERİN
HAYATINDAKİ BENZERSİZ ANLARA
AYNA TUTUYOR:

"ÇAĞLARI AŞAN BİR KARARIN BİR TEK
TAKVİME, BİR TEK SAATE VE ÇOĞU KEZ DE
YALNIZCA BİR TEK DAKİKAYA SIKIŞTIRILDIĞI
BÖYLESİNE TRAJİK VE YAZGIYI BELİRLEYİCİ
ANLARA, BİREYLERİN YAŞAMINDA VE
TARİHİN AKIŞI İÇİNDE ÇOK ENDER
RASTLANIR. BEN BÖYLE ANLARI, İNSANLIĞIN
YILDIZININ PARLADIĞI ANLAR DİYE
ADLANDIRDIM; ÇÜNKÜ ONLAR, TIPKI
YILDIZLAR GİBİ HİÇ DEĞİŞMEDEN GEÇMİŞİN
KARANLIĞINA IŞIK TUTMAKTADIR."

İNSANLIĞIN YILDIZININ PARLADIĞI ANLAR'I
GENİŞLETİLMİŞ BASKISIYLA ON DÖRT
TARİHSEL MİNYATÜR OLARAK SUNUYORUZ.

#avusturyaedebiyatı #fatihisultanmehmet #handel #napoleon #goethe
#dostoyevski #tolstoy #lenin